

BIBLIOGRAPHY

Abbreviations between brackets refer to the libraries in which rare books and prints may be found. The following libraries are included:

BA	<i>Bibliotheca Albertina</i> , Universitätsbibliothek, Leipzig
BGU	Bibliotheek Gemeente-archief, Utrecht
BL	British Library, London
BnF	Bibliothèque nationale de France, Paris
Bodl	Bodleian Library, Oxford
BSM	Bayerische Staatsbibliothek, München
Debr	Library of the Reformed Transtibiscan Church District and the Reformed College, Debrecen
Erl	Universitätsbibliothek Erlangen-Nürnberg
Herb	Bibliothek des Ev. Theol. Seminars, Herborn
KB	Koninklijke Bibliotheek, The Hague
NSG	Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek, Göttingen
NLH	Niedersächsische Landesbibliothek, Hannover
NLM	National Library of Medicine, Bethesda, Maryland
Pet	Saltykov-Schedrin State Public Library, St Petersburg
SLD	Sächsische Landesbibliothek, Staats- und Universitätsbibliothek, Dresden
SPK	Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz, Berlin
UBA	Universiteitsbibliotheek Amsterdam
UBL	Universiteitsbibliotheek Leiden
UBL _e	Universitätsbibliothek Leipzig
UBR	Universitätsbibliothek Regensburg
UBT	Universiteitsbibliotheek Tilburg
UBU	Universiteitsbibliotheek Utrecht
Wolf	Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel

Primary Sources

Unpublished Sources

Debrecen, Library of the Reformed Transtibiscan Church District and the Reformed College:

- R 685, *Album amicorum* of János Szárosi.
- R 687, *Album amicorum* of János Dállyai Vas.

Paris, Bibliothèque de l'Institut de France:

- MS 4469 (*Exemplaire de l'Institut*), *Lettres de Mr Descartes*, vol. I, Paris: Ch. Angot, 1667 (third edition);
- MS 4471 (*Exemplaire de l'Institut*), *Lettres de Mr Descartes*, vol. III, Paris: Ch. Angot, 1667.

Descartes–Regius Correspondence

- Utrecht, Utrecht Archives (Gemeente-archief (GAU) and Rijksarchief (RAU)):
- ‘Acta Academiae Ultraiectinae, 1641–1684’, Toegang 292-1, inv. no. 1. Manuscript NH, ff. 43r–60v.
 - Archives of the Dom-chapter, Toegang 216, ‘Acquiten’, inv. no. 704-16-a (1638), registrar of ‘overluidingen’, f. [5v].
 - Doop-, trouw- en begraafboeken.
 - ‘Rekeningen van de tweede kameraar’, Toegang 702-2, inv. no. 1259., Oct. 1638–Sept. 1640. The expenses of the printer of the Academy (Æg. Roman) are listed as “Wtgaven van papier, pennen en ijnkt”.

Published Sources

- Æmilius, Antonius. 1639. *Oratio in obitum (...) Henrici Renerii (...) Habita in templo maximo postridie exequiarum XV Kal. April. 1639. Accedit ejusdem Carmen Funebre*, Utrecht: Æg. Roman. [BGU; BL; Herb; UBA].
- 1651. *Orationes ac nonnulla eiusdem poemata*, Utrecht: E. van Zijll and T. van Ackersdijck.
- Apáczai, János Csere. 1653. *Magyar encyclopaedia*, Utrecht: J. van Waesberge. [BL]. (repr. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1959; Budapest: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, 1975).
- Apáti, Nicolaus (Miklós). 1688. *Vita triumphans civilis, sive universa vitae humanae peripheria, ad mentem illustris herois et philosophi, D. Renati Des Cartes, ex unico centro deducta*, Amsterdam: A. van Someren. [Debr].
- Bacon, Francis. 1963. *The Works of Francis Bacon*, J. Spedding, R. Ellis and D. Heath (eds.), 14 vols., Stuttgart, Bad Cannstatt: F. Frommann Verlag/G. Holzboog (reprint of London: Longmans, 1857–1874).
- Baillet, Adrien. 1691. *La vie de Monsieur Des-Cartes*, 2 vols., Paris: D. Horthemels (repr. Geneva: Slatkine, 1970).
- 1692. *La vie de Mr. Des-Cartes (...) Reduite et abregé*, Paris: Musier (reprint: Vanves: La table ronde, 1946).
- Bartholin, Thomas. 1740. *Epistolarum medicinalium a Doctis vel ad Doctos scriptarum centuria I-IV*, 4 vols., The Hague: P. Gosse.
- Batelier, Jean. 1642. *Verantwoordinge tegen Gisberti Voetii Remonstrantsche catechismus, dat is: een klare ontdeckinge en wederlegginge van sijne loose en lasterlijcke aenwijsingen inde catechisatie over den Remonstrantschen catechismus*, Amsterdam: P. Walschaert.
- Beverwijck, Johan van. 1644. *Epistolicae quaestiones, cum doctorum responsis accedit ejusdem, nec non Erasmi, Cardani, Melanchthonis, Medicinae encomium*, 2 vols., Rotterdam: A. Leers.
- Blok, P.J. 1901. ‘Drie brieven van Samuel Sorbière over den toestand van Holland in 1660’, *Bijdragen en mededeelingen van het Historisch Genootschap*, 22 (1901), 1–89.

Bibliography

- Borrichius, Olaus. 1983. *Itinerarium 1660–1665. The Journal of the Danish Polyhistor Ole Borch*, H.D. Schepelern (ed.), 4 vols., Copenhagen/London: C.A. Reitzels Forlag/E.J. Brill.
- Bots, H. and P. Leroy. 1978–1980. *Correspondance intégrale d'André Rivet et de Claude Sarrau, 1641–1650*, 3 vols., Amsterdam: APA-Holland University Press.
- Bruyn, Johannes de. 1644. *Disputatio philosophica inauguralis de aestu maris, iure et iustitia, ac crepusculis*, Utrecht: P.D. Sloot. [BL].
- Buchell, Arnold van. 1940. *Notae Quotidianae van Aernout van Buchell*, J.W.C. van Campen (ed.), Utrecht: Kemink.
- Burman, Caspar. 1738. *Trajectum eruditum, virorum doctrina inlustrum, qui in urbe Trajecto, et regione Trajectensi nati sunt, sive ibi habitaverunt, vitas, fata et scripta exhibens*, Utrecht: J. van Paddenburg.
- Descartes, René. 1643a. *Epistola Renati Des-Cartes, Ad celeberrimum Virum D. Gisbertum Voetium. In qua examinantur duo libri, nuper pro Voetio Ultrajecti simul editi: unus de Confraternitate Mariana, alter de Philosophia Cartesiana*, Amsterdam: L. Elzevier.
- 1643b. *Brief van Rene Des Cartes, Aen den vermaerden D. Gisbertus Voetius. Inden welcken overwoghen worden twee Boecken, onlangs voor den selven Voetius tot Utrecht uyt-gegeven, den eenen geintituleert Confraternitas Mariana, ende het ander, Philosophia Cartesiana*, Amsterdam: R. Dirckz. van Baardt.
- 1657–1667. *Lettres de Mr Descartes*, 3 vols., Claude Clerselier (ed.), Paris: Ch. Angot. (A new edition of the first volume appeared in 1663, and a reprint of the second edition in 1667. The second volume (1659) was reprinted in 1666. The third volume was published in 1667).
- 1664. *L'Homme de René Descartes et un Traitté de la formation du foetus du mesme authieur. Avec les Remarques de Louis de la Forge Docteur en Medecine, demeurant à la Fleche, Sur le Traitté de l'Homme de René Descartes; et sur les Figures par luy inventées*, Paris: Ch. Angot.
- 1673. *Les Méditations Metaphysiques (...) nouvellement divisées par articles, avec des somaires à costé, et avec des renvois aux Responses, pour en faciliter la lecture et l'intelligence, par R[ené] F[édé]*, Paris: Th. Girard/M. Bobin/N. le Gras.
- 1930. *Discours de la méthode*, texte et commentaire par É. Gilson, Paris: J. Vrin.
- 1936–1963. *Correspondance*, Ch. Adam and G. Milhaud (eds.), 8 vols., Paris: P.U.F. (repr. Nedeln/Liechtenstein: Kraus Reprint, 1970–1979).
- 1959. *Lettres à Regius et Remarques sur l'explication de l'esprit humain*, Texte latin, traduction, introduction et notes par G. Rodis-Lewis, Paris: J. Vrin.
- 1964–1971 (1996²). *Œuvres de Descartes*, 11 vols., Ch. Adam and P. Tannery (eds.), Paris: J. Vrin (reprint with corr. and add., P. Costabel and B. Rochot (eds.), of the original edition 1896–1910).
- 1966. *Opere scientifiche di Descartes*, vol. I, *La Biologia*, G. Micheli (ed.), Turin: UTET, 1988².
- 1985–1991. *The Philosophical Writings of Descartes*, 3 vols., transl. J. Cottingham, R. Stoothoff, D. Murdoch and A. Kenny, Cambridge: Cambridge University Press.

Descartes–Regius Correspondence

- 1996. *Verantwoordingh van Renatus Descartes aen d'achtbare overigheid van Utrecht*, getranscribeerd, geannoteerd en ingeleid door E.-J. Bos, Amsterdam: Amsterdam University Press.
- 2000. *Écrits physiologiques et médicaux*, Présentation, textes, traduction, notes et annexes de V. Aucante, Paris: P.U.F.
- Descartes, R. and H. Regius. 1997. *Il carteggio. Le polemiche*, R. Bordoli (ed.), Napels: Cronopio.
- Descartes, R. and M. Schoock. 1988. *La Querelle d'Utrecht*, Textes établis, traduits et annotés par Th. Verbeek, Préface de J.-L. Marion, Paris: Les impressions nouvelles.
- Gassendi, Pierre. 1644. *Disquisitio metaphysica, seu dubitationes et instantiae adversus Renati Cartesii Metaphysicam et Responsa*, Amsterdam: J. Blaeu (repr. B. Rochot (ed.), Paris: J. Vrin, 1962).
- 1658. *Opera omnia*, 6 vols., Lyon: L. Anisson and J.-B. Devenet (repr. Bad Canstatt: F. Frommann Verlag, 1964).
- Graevius, Johannes Georgius. 1679. *Oratio funebris in obitum viri clarissimi et celeberrimi Henrici Regii*, Utrecht: M. à Dreunen.
- Grotius, Hugo. 1928–2001. *Briefwisseling van Hugo Grotius*, P. Molhuysen, B. Meulenbroek, P. Witkam, H. Nellen and C. Ridderikhof (eds.), 17 vols., The Hague: M. Nijhoff.
- Heereboord, Adriaan. 1648. *Sermo extemporaneus de recta philosophicè disputandi ratione*, Leiden: F. Hackius.
- Hobbes, Thomas. 1994. *The Correspondence*, N. Malcolm (ed.), 2 vols., Oxford, Clarendon Press.
- Hogelande, Cornelis van. 1646. *Cogitationes quibus Dei existentia, item animae spiritualitas, et possibilis cum corpore unio demonstrantur. Nec non brevis historia oeconomiae corporis animalis proponitur, atque mechanicae explicatur*, Amsterdam: L. Elsevier.
- Huygens, Christiaan. 1888–1950. *Œuvres complètes de Christiaan Huygens*, publ. par la Société Hollandaise des Sciences, 22 vols., The Hague: M. Nijhoff.
- Huygens, Constantijn. 1911–1917. *Briefwisseling*, J.A. Worp (ed.), 6 vols., The Hague: M. Nijhoff.
- 1996. *A Selection of the Poems of Sir Constantijn Huygens (1596–1687)*, P. Davidson and A. van der Weel (eds.), Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Kort ende oprecht verhael van het oprichten ende invoeren der nieuweren broederschap van onse Lieve-Vrouwe (soo genaemt) binnen 's Hertogenbosch*, s.n. s.l., 1645. [KB; UBL; UBT].
- [Leemans, Cornelis]. 1642. *Retorsio calumniarum, quas Tertullus Sodalitatis Marianaе advocatus, C. L. Eccl. Sylvaeduc. administro, suppresso nomine impegit, in nupera sua defensione pietatis et synceritatis (ut vocat) optimatum N.N. in negotio fraternitatis B. Mariae Virginis*, Amsterdam: J. Broers. [KB; UBL; UBT].
- Licetus, Fortunius. 1653. *De lucernis antiquorum reconditis*, Utini: N. Schiratti (first edition: Venice, 1621).

Bibliography

- Lipstorp, Daniel. 1653. *Specimina philosophiae Cartesianae quibus accedit ejusdem authoris Copernicus redivivus*, Leiden: J. and D. Elsevier.
- Livre synodal contenant les articles résolus dans les Synodes des Eglises Wallonnes des Pays-Bas*, 2 vols., The Hague: M. Nijhoff, 1896–1904.
- Maresius, Samuel. 1642. *Defensio pietatis et synceritatis Optimatum Sylvae-ducensium in negotio Sodalitatis quae à B. Virgine nomen habet, testibus veritate et charitate*, 's-Hertogenbosch: J. van Doccum.
- 1645. *Ultima patientia tandem expugnata à D. G. Voetio*, Groningen: J. Nicolai. [Herb; UBL; Wolf].
- 1646. *Bonae fidei sacrum; sive documenta omni exceptione majora veracitatis et innocentiae Samuelis Maresii theologi, in causa Schoockio–Voetianâ*, Groningen: J. Nicolai.
- Matthaeus, Anthonius. 1644. *Commentarius de criminibus*, Utrecht: J. van Waesberge (translation: *On crimes: a commentary on books XLVII and XLVIII of the Digest*, M.L. Hewett and B.C. Stoop (eds.), 4 vols., Cape Town/Pretoria: Juta & Co/University of Cape Town Press/University of South Africa, 1987–1996.
- Mercurius Cosmopolita. 1640. *Pentalogos in libri cujusdam Gallico idiomate evulgati quatuor discursuum, De la Methode; Dioptrique; Météorique; et Geometrique*, The Hague: F. Spruit.
- Mersenne, Marin. 1945–1991. *Correspondance du P. Marin Mersenne religieux minime*, C. de Waard, R. Pintard, B. Rochot and A. Beaulieu (eds.), 18 vols., Paris: P.U.F./Éditions du CNRS.
- Mulerius, Nicolaus. 1618. *Disputatio anatomica De thorace*, [Resp.] Henricus de Roy, Ultrajectinus, Groningen: Joan. Sassii. [BL].
- Plempius, Vopiscus Fortunatus. 1638. *De fundamentis medicinae libri VI*, Leuven: J. Zegers.
- 1644. *Fundamenta medicinae*, sec. corr. and enl. edition, Leuven: wid. J. Zegers.
- Primrose, Jacob. 1630. *Exercitationes et animadversiones in librum de motu cordis et circulatione sanguinis adversus G. Harvei*, London: Bourne.
- 1640a. *Animadversiones in disputationem Medicam, quam pro Circulatione sanguinis Harveana Walaeus proposuit*, Amsterdam: J. Janssonius.
- 1640b. *Animadversiones adversus Theses, quas pro circulatione sanguinis in Academia Ultrajectina Regius disputandas proposuerat*, Leiden: J. Maire.
- 1644. *Antidotum adversus Henrici Regii Ultraiectensis Medicinae Professoris Venenatam Spongiam sive Vindictae Animadversionum*, Leiden: J. Maire.
- Raey, Johannes de. 1692. *Cogitata de interpretatione quibus natura humani sermonis et illius rectus usus, tum in communi vita et disciplinis ad vitae usum spectantibus, tum in philosophia, ad hujus seculi errore et confusione vindicantur. Accedunt Notae recentes ad partem primam generalem; cum Appendice ex olim scriptis, propter cognationem*, Amsterdam: H. Wetstein.
- Ravensberger, Jacobus. 1640. *Disputatio astronomica de mundi systemate*, Utrecht: Æg. Roman. [Herborn].
- 1641. *Disputatio mathematico-philosophica*, Utrecht: Æg. Roman. [BL].

Descartes–Regius Correspondence

- Regius, Henricus. 1640a. *Disputatio medico-physiologica pro sanguinis circulatione (...) sub praeside D. Henrici De Roy (...) Exercitii gratia, Publice defendere conabitur Iohannes Haymannus (...) ad diem 10. Iunii*, Utrecht: Æg. Roman. [NLM]. (repr. AT III 727–734).
- 1640b. *Spongia qua eluuntur sordes Animadversionum quas Jacobus Primirosius Doctor Medicus adversus Theses pro Circulatione sanguinis in Academia Ultrajectina disputatas nuper edidit*, Leiden: W. Christiaens for J. Maire.
- 1641a. *Physiologia, sive Cognitio sanitatis. Tribus disputationibus in Academia Ultrajectina publice proposita*, Utrecht: Æg. Roman.
- 1641b. *Disputatio medica prima [– tertia] De illustribus aliquot quaestionibus physiologicis*, Utrecht: Æg. Roman. [SPK].
- 1642. *Responsio, sive Notae in Appendicem ad Corollaria Theologico-Philosophica Viri Reverendi et Celeberrimi D. Gisberti Voetii, SS. Theologiae Doctoris et Professoris, et in Academiâ Ultrajectina p.t. Rectoris Magnifici, verbique Divini in Ecclesia Ministri*, Utrecht: J. van Doorn. [BnF; NSG; UBL; UBU].
- 1646. *Fundamenta physices*, Amsterdam: L. Elzevier.
- 1647. *Fundamenta medica*, Utrecht: Th. van Ackersdijck.
- 1648. *Brevis explicatio mentis humanae*, Utrecht: Th. van Ackersdijck. [BL; UBL].
- 1650a. *De affectibus animi dissertatio*, Utrecht: Th. van Ackersdijck (repr. with German translation: HOHN 1990).
- 1650b. *Hortus Academicus Ultrajectinus*, Utrecht: Th. van Ackersdijck and G. van Zijll. [BGU; BL].
- 1654. *Philosophia naturalis*, sec. corr. and enl. ed. of REGIUS 1646, Amsterdam: L. Elzevier.
- 1657a. *Brevis explicatio mentis humanae, sive animae rationalis; antea publico examini proposita, et deinde operâ Henrici Regii Ultrajectini nonnihil dilucidata, et à notis Cartesii vindicata*, Editio postrema, prioribus auctior et emendatior, ad calumniarum quarundam rejectionem, nunc evulgata, Utrecht: Th. van Ackersdijck and G. van Zijll.
- 1657b. *Praxis medica. Medicationum exemplis demonstrata. Editio secunda, Priore multo locupletior, et emendatior*, Utrecht: Th. van Ackersdijck and G. van Zijll.
- 1661a. *Epistola Henrici Regii ad V. Cl. Clerselierum Jctum Parisiensem*, Utrecht: Th. van Ackersdijck and G. van Zijll.
- 1661b. *Philosophia naturalis*, third ed. of Regius 1646, Amsterdam: L. and D. Elzevier.
- Reinhardt, C. 1911. *Briefe an Ehrenfried Walther von Tschirnhaus von Pieter von Gent*, Freiberg.
- Roth, L. 1926. *Correspondence of Descartes and Constantijn Huygens, 1635–1647: Ed. from Manuscripts now in the Bibliothèque Nationale, Formerly in the Possession of the Late Harry Wilmot Buxton*, Oxford: Clarendon Press.
- Roy, Hugo de. 1639. *Disputatio juridica inauguralis de quarta legitima*, Leiden. [Bodl].

Bibliography

- 1645a. *Auriacus triumphans sive Panegyricus (...) Frederico Henrico post Hulstum, et fortissima Flandriae propugnacula expugnata*, Utrecht: P.D. Sloom. [UBA].
- 1645b. *De eo quod justum est, et circa id philosophiae, theologiae et juris-prudentiae syncretismo libri tres*, Utrecht: G. van Zyll. [UBA; UBL; UBU].
- Schoock, Martinus. 1643. *Admiranda methodus novae philosophiae Renati des Cartes*, Utrecht: J. van Waesberge.
- 1646. *Necessaria et modesta defensio pro veritate ac innocentia sua, in causa inter eum ac Rever. Doctorem Voetium controversia*, Groningen: J. Nicolai.
- Sorbière, Samuel. 1660a. *Lettres et discours de M. Sorbière, sur diverses matières curieuses*, Paris: F. Clousier.
- 1660b. *Relations, lettres et discours, sur diverses matières curieuses*, Paris: R. de Ninville. [BnF; BSM; UBA].
- 1691. *Sorberiana*, Toulouse: Colomiez and Posuël.
- Stampioen, Johan Jansz. de Jongere. 1639. *Algebra ofte Nieuwe stel-regel, Waer door alles ghevonden wordt inde Wis-Konst, wat vindtbaer is*, The Hague: In sphaera mundi.
- 1640. *Verclaringe over het gevoelen by de E: H: Professoren matheseos der Universiteit tot Leyden uyt-ghesproken*, The Hague: In sphaera mundi.
- Swammerdam, Jan. 1667. *Tractatus physico-anatomico-medicus de respiratione usuque pulmonum*, Leiden: D.A. and A. Gaasbeek.
- 1975. *The letters of Jan Swammerdam to Melchisedec Thévenot*, G.A. Lindeboom (ed.), Amsterdam: Swets & Zeitlinger.
- Testimonium Academiae Ultrajectinae, et Narratio Historica qua defensae, qua exterminatae novae Philosophiae*, Utrecht: W. Strick, 1643.
- Theophilus Cosmopolita. 1640. *In libellum de absoluto reprobationis decreto, versionis ex Anglico, ubi articulus de electione divina, qua Deus alios ad salutem aeternam alios ad interitum praedestinavit, impugnatur, et impia Arminianismi deliramenta extolluntur, Notae*, The Hague: F. Spruit. [NLH; SLD].
- [1643]. *In primam philosophiam Cartesianam Notae*, [The Hague: A. Meurs]. [BnF].
- Verney, Lady F.P., and Lady M.M. Verney. 1970. *Memoirs of the Verney Family during the Civil War*, 4 vols. (reprint of London: Longmans, Green and Co., 1892–1899).
- [Voet, Paulus]. [1644]. *Aengevangen Procedueren tot Wtrecht tegens Renatus Des Cartes ter oorsaecke van twee sijne Diffamatoire gheschriften of fameuse libellen. Vergadert door een liefhebber der Waerheydt*, Utrecht: W. Strick, s.n. s.a.
- Voet, Paulus. 1640. *Disputatio philosophica inauguralis De tempore et virtute heroica*, Pro gradu magisterii in philosophia artibusque liberalibus, Ad diem 29 Junii, Utrecht: Æg. Roman. [Herb].
- 1642. *Disputatio metaphysica tertia De causis, sub praesidio D. Pauli Voet LAM et Metaphysices in alma Academia Ultrajectina professoris. Publice tueri conabitur Marcus du Tour. Ad diem 19 [/29] Mart.*, Utrecht: Æg. Roman. [UBL; UBU].
- 1646. *Pietas in parentem, contra Ultimam Impotentiam Samuelis Maresii*, Utrecht: W. Strick. [UBL; Wolf].

Descartes–Regius Correspondence

- 1656. *Oorspronck, voortganck en daeden der doorluchtiger Heeren van Brederode*, Utrecht: J. van Waesberge.
- Voetius, Gisbertus. 1634. *De praejudiciis verae religionis*, resp. David van Boxtel, 3 Sept. 1634 (repr. VOETIUS 1635, 335–354; VOETIUS 1648–1669, II, 539–551).
- 1635. *Thersites heautontimorumenos, hoc est, Remonstrantium hyperaspistes, catechesi, et liturgiae Germanicae, Gallicae, et Belgicae denuo insultans, retusus*, Utrecht: A. van Herwyck and H. Ribbius.
- 1639. *Disputationum theologicarum (...) de atheismo, [pars prima]–pars quarta (...) Sub praesidio D. Gisberti Voetii (...) Tueri conabor Gualterus de Bruyn* [22 and 29 June, 6 and 13 July OS], Utrecht: Æg. Roman. [Pet].
- 1641. *Catechisatie over den catechismus der Remonstranten, tot naerder openinghe ende oeffeninghe voor hare catechumenen, als oock alle andere liefhebbers der waerheydt*, Utrecht: E.W. Snellaert.
- 1642a. *De idolatria indirecta et participata, pars tertia*, resp. Rudolphus van Noordijck, 4 June 1642 (repr. VOETIUS 1648–1669, III, 278–316).
- 1642b. *Speciminem assertionum partim ambiguarum aut lubricarum, partim periculosarum, ex tractatu nuperrime scripto pro sodalitatibus B. Mariae inter reformatos erigendis aut interpolandis*, Utrecht: J. van Waesberge. (The work actually appeared in 1643).
- 1644. *Exercitia et Bibliotheca Studiosi Theologiae*, Utrecht: W. Strick.
- 1648–1669. *Disputationes theologicae selectae*, 5 vols., Utrecht: J. van Waesberge (vols. 1–3), Amsterdam: J. Janssonius van Waesberge and wid. E. Weyerstraet (vol. 4), Utrecht: A. Smytegelt (vol. 5).
- Waessenaer, Jacobus van. 1639. *Aenmerckingen op den Nieuwen stel-regel van Johan Stampioen*, Leiden: J. Maire.
- 1640. *Den On-wissen Wis-konstenaer I. I. Stampioenius Ontdeekt door sijne ongegronde Weddinge ende mis-lucte Solutien van sijne eygene Questien*, Leiden: W. Christiaens for J. Maire.
- Walaeus, Johannes. 1640. *Disputatio medica De circulatione naturali. Seu, cordis et sanguinis motu circulari. Pro Cl. Harveio (...) sub auspiciis (...) Iohannis Walaei (...) Publico examini submittit Rogerius Drake, Anglo-Brit. Londin. Ad diem 4 Febr.*, Leiden: W. Christiaens.
- 1641. *Epistola Iohannis Walaei, De motu sanguinis ad Thomam Bartholinum, Casp. Filium. Altera epistola Iohannis Walaei, De motu sanguinis ad eundem*, in: C. Bartholin, *Institutiones anatomicae*, Thomas Bartholin (ed.), Leiden: F. Hackius.
- 1645. *Iohannis Walaei Epistolae duae: De motu chyli et sanguinis, ad Thomam Bartholinum, Casp. Filium*, in: C. Bartholin, *Institutiones anatomicae*, Thomas Bartholin (ed.), Leiden: F. Hackius.
- Waterlaet, Lambertus vanden. 1642. *Prodromus sive Examen tutelare orthodoxae philosophiae principiorum, contra fictitium quoddam hujus temporis eorum pentagonum*, 2 vols., Leiden: W. Christiaens. [BnF; Bodl; Erl; Wolf].

Bibliography

Secondary Sources

Bibliographies and Reference Works

- Aa, A.J. van der. 1969. *Biografisch woordenboek der Nederlanden*, 7 vols., Amsterdam: B.M. Israel (reprint of Haarlem: J.J. van Brederode, 1852–1878, 21 vols.).
- Album Promotorum Academiae Franekerensis (1591–1811)*. [1972]. Franeker: T. Wever.
- Album Promotorum Academiae Rheno-Trajectinae 1636–1815*. 1936. Utrecht: J. van Broekhoven.
- Album Studiosorum Academiae Franekerensis (1585–1811, 1816–1844)*. 1968. Franeker: T. Wever.
- Album Studiosorum Academiae Groningana*. 1915. Groningen: J.B. Wolters.
- Album Studiosorum Academiae Lugduno-Batavae, MDLXXV–MDCCLXXXV*. 1875. The Hague: M. Nijhoff.
- Album Studiosorum Academiae Rheno-Traiectinae*. 1886. Utrecht: J.L. Beyers and J. van Broekhoven.
- Balteau, J., Barroux, M., and M. Prévost (eds.). 1932–... *Dictionnaire de Biographie Française*, 18 vols., Paris: Letouzey.
- Boeles, W.B.S. 1878–1889. *Frieslands Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker*, 3 vols., Leeuwarden: H. Kuipers.
- Bom, H.G. 1900. *Catalogus van eene merkwaardige verzameling boeken, teekeningen (...) enz. betreffende de geschiedenis (...) enz. van de stad en provincie Utrecht, alsmede van de Bibliotheca Academica Ultrajectina, indertijd bijeengebracht door den Heer G.D. Bom Gz., en vergezeld door eene collectie portretten van de professoren, gelegheidsprenten (...) enz., second title: Bibliotheca Academica Ultrajectina, of Verzameling van werken, geschreven door, of tegen, of over de Hoogleraren aan de Utrechtsche Akademie*, Amsterdam: H.G. Bom.
- Bots, H., Matthey, I. and M. Meyer. 1979. *Noordbrabantse studenten 1550–1750*, Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland, vol. 44, Tilburg: Stichting Zuidelijk Historisch Contact.
- Chappell, V.C. and W. Doney. 1987. *Twenty-five years of Descartes scholarship, 1960–1984. A bibliography*, New York: Garland.
- Cramer, J.A. 1932. *De Theologische Faculteit te Utrecht ten tijde van Voetius*, Utrecht: Kemink.
- Dibon, P. 1957. *Le fonds néerlandais de la bibliothèque académique de Herborn*, Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgeversmaatschappij.
- 1971. *L'inventaire de la correspondance d'André Rivet (1595–1650)*, The Hague: Kluwer.
- Drakenborch, A. 1885–1901. 'Overluidingen te Utrecht, 1614–1651', *De Navorscher*, 35–51 (1885–1901).
- Effigies et vitae professorum Academiae Groninganae et Omlandiae*, Groningen: J. Nicolai, 1654 (repr. Groningen: Wolters Noordhoff, 1968).
- Fekete, Cs. and B. Szabó. 1979. *A Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtá-*

Descartes–Regius Correspondence

- rának (Debrecen) kéziratkatalógusa: 1850 előtti kéziratok, Magyarországi egyházi könyvtárak kéziratkatalógusai / Catalogi manuscriptorum, quae in bibliothecis ecclesiasticis Hungariae asservantur, 1, Budapest: Országos Széchényi Könyvtár.
- Gillespie, C.C. (ed.). 1970–1980. *Dictionary of Scientific Biography*, 16 vols., New York: Scribner's Sons.
- Gruys, J.A. and C. de Wolf. 1980. *Thesaurus Typographi et bibliopolae neerlandici usque ad annum MDCC/Nederlandse boekdrukkers en boekverkopers tot 1700*, Nieuwkoop: B. de Graaf.
- Haberling, W., Hüberling, F., and H. Vierordt (eds.). 1929–1935. *Biographisches Lexikon der hervorragenden Ärzte aller Zeiten und Völker*, 6 vols., Berlin/Vienna: Urban und Schwarzenberg.
- Horst, K. van der. 1984. *Handschriften en oude drukken van de Utrechtse Universiteitsbibliotheek*, Utrecht: HES.
- Kernkamp, G.W. 1936–1940. *Acta et decreta Senatus; Vroedschapsresolutiën en andere bescheiden betreffende de Utrechtse Academie*, 3 vols., Utrecht: Broekhoff/Kemink.
- Keynes, G. 1989. *A bibliography of the writings of Dr William Harvey 1578–1657*, Winchester: St Paul's Bibliographies. Third edition rev. by G. Whitteridge and Ch. English.
- Kossmann, E.F. 1937. *De boekhandel te 's-Gravenhage tot het eind van de 18de eeuw*, The Hague: M. Nijhoff.
- Lieburg, F.A. van. 1996. *Repertorium van Nederlandse hervormde predikanten tot 1816*, 2 vols. Annex to: F.A. van Lieburg, *Profeten en hun vaderland. De geografische herkomst van de gereformeerde predikanten in Nederland van 1572 tot 1816*, Zoetermeer: Boekencentrum, 1996 (Ph.D. Diss. V.U. Amsterdam).
- Lindeboom, G.A. 1984. *Dutch medical Biography. A biographical Dictionary of Dutch Physicians and Surgeons 1475–1975*, Amsterdam: Rodopi.
- Manuila, A., Manuila, L., Nicole, M. and H. Lambert. 1970–1975. *Dictionnaire français de médecine et de biologie*, 4 vols., Paris: Masson.
- Molhuysen, P.C. 1913–1924. *Bronnen tot de geschiedenis der Leidse Universiteit*, 7 vols., The Hague: M. Nijhoff.
- Molhuysen, P.C., Blok, P.J. and F.K.H. Kossmann (eds.). 1974. *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, 10 vols., Leiden: A.W. Sijthoff's Uitgevers-Maatschappij (reprint of Amsterdam: Israel, 1911–1937).
- Nauta, D. (et al.). 1978–... *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme*, 4 vols., Kampen: Uitgeverij Kok.
- Otegem, M. van. 2002. *A Bibliography of the Works of Descartes (1637–1704)*, 2 vols., Ph.D. Diss. Utrecht University, 2002.
- Poelhekke, J.J. 1961. 'Nederlandse leden van de Inclyta Natio Germanica Artistarum te Padua: 1553–1700', *Mededelingen van het Nederlands Historisch Instituut te Rome*, 31 (1961), 265–373.
- Postma, F. 1980. 'Meinardus Schotanus. Bibliografie', *Gens Schotana*, II (1980), 72–84.

Bibliography

- Postma, F. and A. Krikke. 1980. 'Bernardus Schotanus. Bibliografie', *Gens Schotana*, II (1980), 92–115.
- Pyle, A. (ed.). 2000. *Dictionary of Seventeenth-Century British Philosophers*, 2 vols., Bristol: Thoemmes Press, 2000.
- Revius, Jacobus. 1651. *Daventriae illustratae sive historiae urbis Daventriensis libri VI*, Leiden: P. Leffen.
- Sassen, F. 1970. *Studenten van de Illustre School te 's-Hertogenbosch. Ter reconstructie van het Album Studiosorum*, Amsterdam/London: Noord-Hollandse Uitgevers Maatschappij.
- Sebba, G. 1964. *Bibliografia Cartesiana. A critical Guide to the Descartes Literature (1800–1960)*, The Hague: M. Nijhoff.
- Segesváry, L. 1935. *Magyar Református ifjak az utrechti egyetemen 1636–1836* (Hungarian Reformed Students at the University of Utrecht 1636–1836), Debrecen: [s.n.]. (Dutch translation (typoscript) in UBU, AB Y.2.32.2).
- Sluis, J. van, and F. Postma. 1990. *Herman Alexander Röell und seine ungarischen Studenten*, Peregrinatio Hungarorum 5, Szeged: József Attila Tudományegyetem.
- Someren, J.F. van. 1915–1922. *Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Utrecht: Pamfletten*, 2 vols., Utrecht: A. Oosthoek.
- Stelling-Michaud, S. and S. Stelling-Michaud. 1959–1980. *Le livre du recteur de l'Académie de Genève (1559–1878)*, 6 vols., Geneva: Librairie Droz.
- Strubbe, Eg.I. and L. Voet. 1960. *De chronologie van de Middeleeuwen en de moderne tijden in de Nederlanden*, Antwerpen/Amsterdam: Standaard-Boekhandel.
- Water, J. vande. 1729. *Groot placaatboek vervattende alle de placaten, ordonnantien en edicten, der edele mogende heeren Staten 's Lands van Utrecht, mitsgaders van de ed. groot achtb. heeren borgemeesteren en Vroedschap der stad Utrecht, tot het jaar 1728 ingesloten*, 3 vols., Utrecht: J. van Poolsum.
- Wijnne, J.A. 1888. *Resolutiën, genomen bij de Vroedschap van Utrecht, betreffende de Illustre School en de Akademie in hare stad, van de jaren 1632–1693*, Utrecht: Kemink en Zoon.

Studies

- Ahsmann, M. 1990. *Collegia en colleges. Juridisch onderwijs aan de Leidse Universiteit 1575–1630 in het bijzonder het disputeren*, Groningen: Wolters-Noordhoff/Egbert Forsten.
- Andriessse, C.D. 1993. *Titan kan niet slapen. Een biografie van Christiaan Huygens*, Amsterdam/Antwerpen: Contact.
- Ariew, R. 1995. 'Pierre Bourdin and the Seventh Objections', in ARIEW/GRENE 1995, 208–225.
- 1999. *Descartes and the last Scholastics*, Ithaca/London: Cornell University Press.
- Ariew, R. and M. Grene (eds.). 1995. *Descartes and his Contemporaries. Meditations, Objections, and Replies*, Chicago/London: University of Chicago Press.
- Armogathe, J.-R. 1994. 'L'approbation des Meditations par la Faculté de Théologie de Paris (1641)', *Bulletin cartésien* 21, *Archives de philosophie*, 57 (1994), 1–3.

Descartes–Regius Correspondence

- 1999. ‘La correspondance de Descartes comme laboratoire intellectuel’, in ARMOGATHE/BELGIOIOSO/VINTI 1999, 5–22.
- Armogathe, J.-R., Belgioioso, G. and C. Vinti (eds.). 1999. *La biografia intellettuale di René Descartes attraverso la corrispondance*, Atti del Convegno Descartes e l’“Europe savante”, Perugia 7–10 ottobre 1996, Naples: Vivarium.
- Asselt, W. van, and E. Dekker (eds.). 1995. *De scholastieke Voetius. Een luisteroefening aan de hand van Voetius’ Disputationes Selectae*, Zoetermeer: Boekencentrum.
- Aucante, V. 1999. ‘Les médecins et la médecine’, in ARMOGATHE/BELGIOIOSO/VINTI 1999, 607–625.
- Balz, A.G.A. 1930. ‘Clerselier (1614–1684) and Rohault (1620–1675)’, *The Philosophical Review*, 39 (1930), 445–458 (repr. *Cartesian Studies*, New York: Columbia University Press, 1951, 28–41).
- Bán, I. 1958. *Apáczai Csere János*, Budapest: Akadémiai kiadó.
- Baumann, E.D. 1949. *François dele Boe Sylvius*, Leiden: E.J. Brill.
- 1951. *Een lijfarts der Oranjes in de 17de eeuw*, Utrecht: Kemink.
- Belgioioso, G., et al. (eds.). 1990. *Descartes: il Metodo e i Saggi. Atti del convegno per il 350 anniversario della pubblicazione del ‘Discours de la méthode’ e degli ‘Essais’*, Rome: Istituto della Enciclopedia Italiana.
- Belonje, J. 1953. ‘R. Descartes’, *De Navorscher*, 94 (1953), 43–44.
- Berg, G.C. van den, Spruit, J.E. and M. van de Vrugt (eds.). 1986. *Rechtsgeleerd Utrecht. Levensschetsen van elf hoogleraren uit 350 jaar Faculteit der Rechtsgeleerdheid in Utrecht*, Arnhem: Walburg Pers.
- Berkel, K. van. 1983. *Isaac Beeckman (1588–1637) en de mechanisering van het wereldbeeld* (Ph.D. Diss. Universiteit Utrecht).
- Berthier, A.-G. 1914–1920/21. ‘Le Mécanisme Cartésien et la physiologie au XIIe siècle’, *Isis*, 2 (1914), 37–89; 3 (1920–21), 21–58.
- Bierens de Haan, D. 1887. *Bouwstoffen voor de Geschiedenis der Wis- en Natuurkundige Wetenschappen in de Nederlanden*, 30, ‘Jan Jansz. Stampioen de Jonge en Jacob a Waesenaer’, *Verslagen en mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen*, Afdeling Natuurkunde, 3e Reeks, vol. 3 (1887), 69–119, Amsterdam: J. Müller.
- Bierens de Haan, J., et al. (eds.). 1936. *Het Utrechtsch studentenleven 1636–1936*, Utrecht: A. Oosthoeks Uitgevers Maatschappij.
- Bitbol-Hespéries, A. 1990. *Le principe de vie chez Descartes*, Paris: J. Vrin.
- 1993. ‘Descartes et Regius: leur pensée médicale’, in VERBEEK 1993A, 47–68.
- Blom, H.W., Krop, H.A. and M.R. Wielema (eds.). 1993. *Deventer Denkers. De geschiedenis van het wijsgerig onderwijs te Deventer*, Hilversum: Verloren.
- Bos, E.-J. and F.G.M. Broeyer. 1998. ‘Epistolarium Voetianum I’, *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis/Dutch Review of Church History*, 78 (1998), 184–215.
- Bos, E.-J. 1999a. ‘Epistolarium Voetianum II’, *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis/Dutch Review of Church History*, 79 (1999), 39–73.
- 1999b. ‘Descartes’s *Lettre apologétique aux Magistrats d’Utrecht*. New Facts and Materials’, *Journal of the History of Philosophy*, 37 (1999), 415–433.

Bibliography

- 1999c. ‘La première publication de la *Recherche de la vérité* en 1684: *Onderzoek der waarheit door 't naturelijk licht*’, *Nouvelles de la République des Lettres*, 1999-I, 13–26.
- 2001. Review of DESCARTES/REGIUS 1997, *Tijdschrift voor Filosofie*, 63 (2001), 171–172.
- Bosmans, H. 1927. ‘A propos de la correspondance de Descartes avec Constantin Huygens récemment publiée par M. Léon Roth. L’auteur principal de l’*Onwissen wiskonstenaer I.I. Stampioenius ontdekt door Jacobus a Waessenaer* (Leyde, 1640)’, *Revue des Questions Scientifiques*, 11 (1927), 113–141.
- Bots, H., Gemert, G. van, and P. Rietbergen (eds.). 1975. *L’album amicorum de Cornelis de Glarges, 1599–1683*, Amsterdam: Holland University Press.
- Bouillier, F. 1854. *Histoire de la philosophie cartésienne*, 2 vols., Paris/Lyon: Durand/Brun et Ce.
- Brienen, T., et al. (eds.) 1986. *De Nadere Reformatie: beschrijving van haar voor-naamste vertegenwoordigers*, The Hague: Boekencentrum.
- Brockbank, W. 1959. ‘The crookedness clinic of Nicholas and Peter Schot’, *Journal of bone and joint surgery*, 41 (1959), 413–417 (British number).
- Brunsting, H. 1973. *Johannes Smetius als Romeins-provinciaal archeoloog*, Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam (reprint: *Museumstukken*, 1 (1989)).
- Cohen, G. 1920. *Écrivains français en Hollande dans la première moitié du XVIIe siècle*, Paris: É. Champion.
- Cole, J.R. 1992. *The Olympian Dreams and Youthful Rebellion of René Descartes*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press.
- Costabel, P. 1988. ‘La réception de la *Géométrie* et les disciples d’Utrecht’, in MÉCHOULAN 1988, 59–63.
- Cousin, V. 1865–1866⁵. *Fragments philosophiques pour servir à l’histoire de la philosophie*, 5 vols., Paris: Durand.
- Cramer, J.A. 1889. *Abraham Heidanus en zijn Cartesianisme*, Utrecht: J. van Druuten (Ph.D. Diss. Universiteit Utrecht).
- Crapulli, G. 1976. ‘La rédaction et les projets d’édition des *Meditationes de prima philosophia* de Descartes (Notes pour une nouvelle édition critique)’, *Les études philosophiques*, 31 (1976), 425–441.
- 1985. ‘La seconda edizione delle *Meditationes de prima philosophia* di Descartes (1642) nei suoi rapporti con la prima edizione (1641)’, in G. Crapulli (ed.), *Trasmisione dei testi a stampa nel periodo moderno*, Rome: Edizioni dell’Ateneo, 77–112.
- De Dijn, H. 1983. ‘Adriaan Heereboord en het Nederlands Cartesianisme’, *Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte*, 75 (1983), 56–69.
- Dechange, K. 1966. *Die frühe Naturphilosophie des Henricus Regius (Utrecht 1641)* (Ph.D. Diss. Münster).
- Des Chene, D. 2000. *Life’s Form. Late Aristotelian Conceptions of the Soul*, Ithaca/London: Cornell University Press.
- 2001. *Spirits and Clocks. Machine and Organism in Descartes*, Ithaca/London: Cornell University Press.

Descartes–Regius Correspondence

- Deth, R. van, and W. Vandereycken. 1988. *Van vastenwonder tot magerzucht. Anorexia nervosa in historisch perspectief*, 2 vols., Meppel/Amsterdam: Boom.
- Dibon, P. 1950. 'Notes bibliographiques sur les cartésiens hollandais', in E.J. Dijksterhuis et al., *Descartes et le cartésianisme hollandais. Etudes et documents*, Paris/Amsterdam: Presses Universitaires de France/Éditions Françaises d'Amsterdam, 261–300.
- 1954. *L'enseignement philosophique dans les universités néerlandaises à l'époque pré-cartésienne (1575–1650)* (Ph.D. Diss. Universiteit Leiden).
- 1985. 'Sur deux lettres de Descartes à Regius', *Nouvelles de la République des Lettres*, 2 (1985), 167–189 (repr. DIBON 1990, 551–577).
- 1990. *Regards sur la Hollande du Siècle d'Or*, Napels: Vivarium.
- Dijck, G.C.M. van. 1973. *De Bossche Optimaten. Geschiedenis van de Illustre Lieve Vrouwebroederschap te 's-Hertogenbosch, 1378–1973*, Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland, vol. 27, Tilburg: Stichting Zuidelijk Historisch Contact.
- Dotd van Flensburg, J.J. 1843. *Archief voor kerkelijke en wereldsche geschiedenissen, inzonderheid van Utrecht*, vol. III, Utrecht: N. van der Monde.
- Doesschate, G. ten. 1963. *De Utrechtse Universiteit en de geneeskunde 1636–1900*, Nieuwkoop: De Graaf.
- Duker, A.C. 1861. *School-gezag en eigen-onderzoek (De pugna inter Voetium et Cartesium). Historisch-kritische studie van den strijd tusschen Voetius en Descartes*, Leiden: D. Noothoven van Goor (Ph.D. Diss. Universiteit Leiden).
- 1915. 'Gisbertus Voetius. Toevoegsels', *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis/Dutch Review of Church History*, 12 (1915), 158–210.
- 1989. *Gisbertus Voetius*, 4 vols., Leiden: J.J. Groen en Zoon (reprint of: Leiden: E.J. Brill, 1897–1914).
- Esze, J. 1973. 'Deux documents inédits sur Descartes', *Acta Litteraria Academiae Scientiarum Hungaricae*, 15 (1973), 230–244.
- Evers, G.A. 1918. 'De Bijbel als Gevelsteen te Utrecht', *Bibliotheekleven*, 3 (1918), 4–10, 34–46.
- 1934–1935. 'Gegevens betreffende Utrechtse Staten-, Stads- en Akademiédrukkers. III. Akademiédrukkers', *Het Grafisch Museum*, 4 (1934), 28–32, 45–52, 61–68, 77–84, 93–100; 5 (1935), 9–16, 25–32, 49–52.
- 1938. 'Hoe de vroedschap in 1614 de jaarmarkt reorganiseerde', *Maandblad van 'Oud-Utrecht'*, 13 (1938), 79–82.
- Farina, P. 1975. 'Sulla Formazione scientifica di Henricus Regius: Santorio Santorio e il Statica Medicina,' *Rivista Critica di Storia della Filosofia*, 30 (1975), 363–399.
- 1977. 'Il corpuscolarismo di Henricus Regius: Materialismo e Medicina in un Cartesio olandese del Seicento', in U. Baldini, et al. (eds.), *Ricerca sull'Atomismo del seicento*, Atti del Convegno di Studio di Santa Margherita Ligure (14–16 ottobre 1976), Florence: La Nuova Italia, 119–178.
- Ferrier, F. 1973. 'Spontanéité et Liberté: la discussion Gibieuf–Descartes', *Les Études Philosophiques*, 28 (1973), 329–338.

Bibliography

- 1976. *La Pensée philosophique du Père Guillaume Gibieuf (1583–1650). Étude bibliographique*, 2 vols., Paris: H. Champion (Thèse de doctorat d'État, Université de Paris IV, 1974).
- Fowler, C.F. 1999. *Descartes on the Human Soul. Philosophy and the Demands of Christian Doctrine*, Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers.
- French, R. 1989. 'Harvey in Holland: Circulation and the Calvinists', in R. French and A. Wear (eds.), *The medical Revolution of the Seventeenth Century*, Cambridge: Cambridge University Press, 46–86.
- Fuchs, T. 1992. *Die Mechanisierung des Herzens. Harvey und Descartes – Der vitale und der mechanische Aspekt des Kreislaufs*, Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- Gabbey, A. 1999. "'Playing the Descartes myself": Reflections on the Unfinished Descartes–More Correspondence', in ARMOGATHE/BELGIOIOSO/VINTI 1999, 317–331.
- Garber, D. and M. Ayers. (eds.). 1998. *The Cambridge History of Seventeenth-Century Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Gariépy, T.P. 1990. *Mechanism without Metaphysics: Henricus Regius and the Establishment of Cartesian Medicine* (Ph.D. Diss. Yale University).
- Gaukroger, S. 1995. *Descartes. An Intellectual Biography*, Oxford: Clarendon Press.
- Goudriaan, A. 1999. *Philosophische Gotteserkenntnis bei Suárez und Descartes, in Zusammenhang mit der niederländischen reformierten Theologie und Philosophie des 17. Jahrhunderts*, Leiden: E.J. Brill.
- Grene, M. 1993. 'The Heart and Blood: Descartes, Plemp, and Harvey', in VOSS 1993, 324–336.
- Grmek, M.D. 1990. *La première révolution biologique. Réflexions sur la physiologie et la médecine du XVIIe siècle*, Paris: Éditions Payot.
- Haan, A.A.M. de 1993. 'Geschiedenis van het wijsgerig onderwijs te Deventer', in BLOM 1993, 29–122.
- Heinekamp, A. 1970. 'Ein ungedruckter Brief Descartes' an Roderich Dotzen', *Studia Leibniziana*, 2 (1970), 1–12.
- Heyd, M. 1982. *Between Orthodoxy and the Enlightenment. Jean- Robert Chouet and the Introduction of Cartesian Science in the Academy of Geneva*, The Hague: M. Nijhoff.
- 1995. "Be Sober and Reasonable". *The Critique of Enthusiasm in the Seventeenth and Early Eighteenth Centuries*, Leiden/New York/Köln: E.J. Brill.
- Hohn, H.B. 1990. "De affectibus animi" 1650. *Die Affektlehre des Arztes Henricus Regius (1598-1679) und sein Verhältnis zu zeitgenössischen Philosophen*, Kölner medizinhistorische Beiträge, Bd. 54, Cologne: Forschungsstelle des Instituts für Geschichte der Medizin der Universität Köln (Ph.D. Diss. University of Cologne).
- Israel, J.I. 1995. *The Dutch Republic. Its Rise, Greatness and Fall 1477–1806*, Oxford: Clarendon Press.
- Israëls, A.H. and C.E. Daniëls. 1883. *De verdiensten der Hollandsche Geleerden ten opzichte van Harvey's leer van den bloedsomloop*, Utrecht: J.W. Leeflang.

Descartes–Regius Correspondence

- Kernkamp, G.W. 1936. *De Utrechtse Academie 1636–1815*, Utrecht: A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij.
- Koenhein, A.J.M., et al. (eds.). 1999. *Johan Wolfert van Brederode, 1599–1655: een Hollands edelman tussen Nassau en Oranje*, Zutphen: Walburg Pers.
- Koenhein, A.J.M. and J. Heniger. 1999. 'Johan Wolfert van Brederode', in KOENHEIN 1999, 9–46.
- Kramm, C. 1874. 'Renatus Descartes in Utrecht', *De Navorscher*, 24 (1874), 34–35.
- Lambrigts, M. 1989. 'Voetius versus Jansenius', in VAN OORT 1989, 148–167.
- Lenep, M.J. van. 1980. 'Bernardus Schotanus, jurist', *Gens Schotana*, II (1980), 87–91.
- Lennon, Th.M. 1995. 'Essence and Reference: Gassendi's Nominalist Objection and Descartes' Realist Reply', in ARIEW/GRENE 1995, 159–181.
- Lieburg, F.A. van. 1989. *De Nadere Reformatie in Utrecht ten tijde van Voetius: sporen in de gereformeerde kerkeradsacta*, Rotterdam: Lindenberg.
- Lindeboom, G.A. 1974. *Florentius Schuyf (1619–1669) en zijn betekenis voor het Cartesianisme in de geneeskunde*, Den Haag: M. Nijhoff.
- 1978. *Descartes and Medicine*, Amsterdam: Rodopi.
- 1993⁷. *Inleiding tot de geschiedenis der geneeskunde*, M.J. van Lieburg (ed.), Rotterdam: Erasmus Publishing.
- Loncq CJz, G.J. 1886. *Historische schets der Utrechtse Hoogeschool tot hare verheffing in 1815*, Utrecht: J.L. Beyers and J. van Broekhoven.
- Lüthy, Ch. 1997. 'Thoughts and Circumstances of Sébastien Basson. Analysis, Micro-history, Questions', *Early Science and Medicine*, 2 (1997), 1–73.
- 2001. 'David Gorlaeus' Atomism, or: the Marriage of Protestant Metaphysics with Italian Natural Philosophy', in Ch. Lüthy, J. Murdoch, and W. Newman (eds.), *Late Medieval and Early Modern Corpuscular Matter Theories*, Leiden: Brill, 245–290.
- McGahagan, Th.A. 1976. *Cartesianism in the Netherlands, 1639–1676; the New Science and the Calvinist Counter-Reformation* (Ph.D. Diss. University of Pennsylvania).
- Méchoulan, H. (ed.). 1988. *Problématique et réception du 'Discours de la méthode' et des 'Essais'*, Paris: J. Vrin.
- Monchamp, G. 1886. *Histoire du Cartésianisme en Belgique*, Bruxelles: F. Hayez.
- Muller Fzn., S. 1914. 'Het 'Forum Academicum' der Utrechtse Hoogeschool', in R. Fruin, et al. (eds.), *Rechtshistorische opstellen aangeboden aan Mr S.J. Fockema Andreae*, Haarlem: Erven J. Bohn, 219–238.
- Nauta, D. 1935. *Samuel Maresius*, Amsterdam: H.J. Paris (Ph.D. Diss. Vrije Universiteit Amsterdam).
- 1980. 'Meinardus Schotanus, theoloog', *Gens Schotana*, II (1980), 61–71.
- Olivo, G. 1993. 'L'homme en personne', in VERBEEK 1993A, 69–91.
- Oort, J. van, et al. (eds.). 1989. *De onbekende Voetius. Voordrachten wetenschappelijk symposium Utrecht 3 maart 1989*, Kampen: J.H. Kok.
- Orcibal, J. 1989. *Jansénius d'Ypres (1585–1638)*, Études Augustiniennes, Paris.

Bibliography

- Osler, M.J. 1995. 'Divine Will and Mathematical Truth: Gassendi and Descartes on the Status of the Eternal Truths', in *ARIEW/GRENE* 1995, 145–158.
- Raa, F.J.G. ten and F. de Bas. 1911–1964. *Het Staatsche leger, 1568–1795*, 11 vols., Breda/The Hague: Koninklijke Militaire Academie/M. Nijhoff.
- Raymond, J.-F. de. 1999. *Pierre Chanut, ami de Descartes. Un diplomate philosophe*, Paris: Beauchesne.
- Rodis-Lewis, G. 1995. *Descartes. Biographie*, Paris: Calman-Lévy.
- Roth, L. 1937. 'The Descartes–Huygens Correspondence', in *Travaux du IXe Congrès International de Philosophie, Congrès Descartes*, R. Bayer (ed.), vol. II, Études Cartésiennes, Paris: Hermann et Cie, 101–108.
- Rothschuh, K.E. 1968. 'Henricus Regius und Descartes. Neue Einblicke in die frühe Physiologie (1640–1641) des Regius', *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*, 21 (1968), 39–66.
- Ruestow, E.G. 1973. *Physics at Seventeenth and Eighteenth Century Leiden*, The Hague: M. Nijhoff.
- Ruler, J.A. van. 1995. *The Crisis of Causality. Voetius and Descartes on God, Nature and Change*, Leiden/New York/Köln: E.J. Brill.
- Sassen, F.L.R. 1941. *Henricus Renerius, de eerste 'Cartesiaansche' hoogleeraar te Utrecht*, Amsterdam: Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij.
- 1961. *Johannes Horthemels. De laatste "aristotelische" hoogleraar te Utrecht*, Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgeversmaatschappij.
- 1962. *Het wijsgerig onderwijs aan de Illustre School te Breda (1646–1669)*, Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgeversmaatschappij.
- 1963. *Het wijsgerig onderwijs aan de Illustre School te 's-Hertogenbosch (1636–1810)*, Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgeversmaatschappij.
- Schlüter, H.F. 1929. *Antonius Matthaeus II. aus Herborn, der Kriminalist des 17. Jahrhunderts, der Rechtslehrer Utrechts*, Breslau: Schletter.
- Schouten, J. 1972. *Johannes Walaeus. Zijn betekenis voor de verbreiding van de leer van de bloedsomloop*, Assen: Van Gorcum.
- 1974. 'Johannes Walaeus (1604–1649) and his Experiments on the Circulation of the Blood', *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences*, 29 (1974), 259–279.
- Schouten, J. and D. Goltz. 1977. 'James Primrose und sein Kampf gegen die Theorie vom Blutkreislauf', *Sudhoffs Archiv*, 61 (1977), 331–352.
- Schuhmann, K. 1997. 'Hobbes' Correspondence', *British Journal for the History of Philosophy*, 5 (1997), 121–149.
- Sebba, G. 1982. 'Adrien Baillet and the Genesis of His *Vie de M. Des-Cartes*', in Th. Lennon, J.M. Nicholas and J.W. Davis (eds.), *Problems of Cartesianism*, Kingston/Montreal: McGill-Queen's University Press, 9–60.
- Sherrington, Ch. 1974. *The Endeavour of Jean Fernel, with a List of the Editions of his Writings*, Folkestone/London: Dawson's of Pall Mall (reprint of: Cambridge: Cambridge University Press, 1946).
- Siegel, R.E. 1968. *Galen's System of Physiology and Medicine. An Analysis of his Doc-*

Descartes–Regius Correspondence

- trines and Observations on Bloodflow, Respiration, Humors and Internal Diseases*, Basel/New York: S. Karger.
- Sluis, J. van. 1988. *Herman Alexander Röell*, Ljouwert [Leeuwarden]: Fryske Akademy, Fryske Histoaryske Rige 4 (Ph.D. Diss. Groningen).
- Sortais, G. 1929. *Le Cartésianisme chez les Jésuites Français au XVIIe et au XVIIIe siècle*, *Archives de Philosophie*, 6 (1929), no. 3.
- 1937. ‘Descartes et la Compagnie de Jésus: menaces et avances, 1640–1646’, *Estudios*, 57 (1937), 441–468.
- Sprunger, K.L. 1982. *Dutch Puritanism. A History of English and Scottish Churches of the Netherlands in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, Leiden: E.J. Brill.
- Tannery, P. 1912–1950. *Mémoires scientifiques de Paul Tannery*, J.-L. Heiberg et al. (eds.), 17 vols., Paris/Toulouse: Gauthier-Villars/E. Grivat.
- Thijssen-Schoute, C.L. 1953. ‘Andreas Colvius, een correspondent van Descartes’, *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis/Dutch Review of Church History*, 38 (1953), 224–248 (repr. in: C.L. Thijssen-Schoute, *Uit de republiek der letteren: elf studiën op het gebied der ideeëngeschiedenis van de Gouden Eeuw*, The Hague: M. Nijhoff, 1967, 67–89).
- 1954. *Nederlands cartesianisme*, Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgevers Maatschappij (reprint: Utrecht: HES, 1989).
- Tordai, Z. 1964. ‘Esquisse de l’histoire du cartésianisme en Hongrie’, *Études sur Descartes*, *Studia philosophica Academiae Scientiarum Hungaricae* 6, Budapest: Akadémiai Kiadó, 135–168.
- Tóth, B. 1981. ‘Descartes és Debrecen’, *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve/Annales Musei Debreceniensis de Friderico Déri Nominati*, 60 (1979), 419–437.
- Trevisani, F. 1992. *Descartes in Germania. La ricezione del cartesianesimo nella Facoltà filosofica e medica di Duisburg (1652–1703)*, Milan: FrancoAngeli.
- Turóczi-Trostler, J. 1934. ‘Les cartésiens hongrois’, *Revue des Études Hongroises*, 12 (1934), 100–125.
- Verbeek, Th. 1989. ‘Les passions et la fièvre. L’idée de la maladie chez Descartes et quelques cartésiens néerlandais’, *Tractrix*, 1 (1989), 45–61.
- 1992a. *Descartes and the Dutch. Early Reactions to Cartesian Philosophy 1637–1650*, Carbondale/Edwardsville: Southern Illinois University Press.
- 1992b. ‘Ens per accidens’: le origini della *Querelle* di Utrecht’, *Giornale critico della filosofia italiana*, 71 (1992), 276–288.
- 1993a. *Descartes et Regius. Autour de l’Explication de l’esprit humain*, Th. Verbeek (ed.), *Studies in the History of Ideas in the Low Countries* 2, Amsterdam/Atlanta: Rodopi.
- 1993b. ‘Le contexte historique des *Notae in programma quoddam*’, in VERBEEK 1993A, 1–33.
- 1993c. ‘Henricus Reneri’, in BLOM 1993, 123–134.
- 1993d. ‘*Une université pas encore corrompue ...*’, *Descartes et les premières années de l’Université d’Utrecht/Descartes en de eerste jaren van de Utrechtse Universiteit*, Utrecht: Universiteit Utrecht.

Bibliography

- 1993e. 'From 'Learned Ignorance' to Scepticism: Descartes and Calvinist Orthodoxy', in R.H. Popkin and A. Vanderjagt (eds.), *Scepticism and Irreligion in the Seventeenth and Eighteenth Centuries*, Leiden: E.J. Brill, 31–45.
- 1994. 'Regius's *Fundamenta physices*', *Journal of the History of Ideas*, 55 (1994), 533–551.
- 1995. 'Gassendi et ses correspondants néerlandais', in M.M. Vire (ed.), *Quadricentenaire de la naissance de Pierre Gassendi 1592–1655*, Actes du Colloque International Pierre Gassendi, Digne-les-Bains 18–21 Mai 1992, 2 vols., Digne-les-Bains: Société scientifique et littéraire des Alpes de Haute-Provence, vol. 1, 99–110.
- 1999. 'Descartes et Regius: 'Juin 1642', autour de la lettre CCLXXX', in ARMOGATHE/BELGIOIOSO/VINTI 1999, 93–109.
- 2000. 'The invention of nature. Descartes and Regius', in S. Gaukroger, J. Schuster, and J. Sutton (eds.), *Descartes' Natural Philosophy*, London: Routledge, 149–167.
- Voss, S. (ed) 1993. *Essays on the Philosophy and Science of René Descartes*, New York/Oxford: Oxford University Press.
- Vrijer, M.J.A. de. 1917. *Henricus Regius. Een 'cartesiaansch' hoogleraar aan de Utrechtsche hoogeschool*, The Hague: M. Nijhoff.
- 1929. 'Henricus Regius' "Responsio"", *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis/Dutch Review of Church History*, 22 (1929), 105–118.
- Vrugt, M. van de. 1986. 'Antonius Matthaeus II (1601–1654). Utrechts eerste primarius iuris', in VAN DEN BERGH/SPRUIT/VAN DE VRUGT 1986, 23–36.
- Waard, C. de. 1947. 'Descartes et Regius. A propos d'une lettre ouverte peu connue adressée à Descartes', *Revue philosophique de la France et de l'Étranger*, 137 (1947), 344–356.
- Wang, L. 1963. 'A controversial biography: Baillet's *La vie de Monsieur Des-Cartes*', *Romanische Forschungen*, 75 (1963), 316–331.
- Wansink, H. 1981. *Politieke wetenschappen aan de Leidse Universiteit 1575—1650*, Utrecht: HES.
- Welten, R. 1987. 'Utrechtse hoogleraren in de rechten (1636–1815). Enkele aspecten van de geschiedenis van de rechtenfaculteit te Utrecht', *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis*, 60 (1987), 67–101.